

ÜNİTE 1

İş Sağlığı ve Güvenliği

İş sağlığı ve güvenliği, çevre ve müşteri memnuniyeti

Okuma süresi: 15 dakika

EĞİTMENİNİZ

Değerli kursiyerimiz, direksiyon sizin iş yerinizdir. Bu ünite de o iş yerinde kendinizi, yolcunuzu, yükünüzü ve çevreyi nasıl koruyacağınızı öğreneceğiz.

Direksiyon da bir iş yeridir

Fabrikada çalışan için tezgâh neyse, sizin için de **kabin** odur.

Uzun saatler oturmak, yorgunluk, gürültü, titreşim, egzoz gazı, yükleme ve boşaltma sırasında düşme ya da sıkışma... Bunların hepsi sürücünün iş sağlığı ve güvenliği konularıdır.

Türkiye’de bu konuyu **6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu** düzenler.

EĞİTMENİNİZ

Kazaların çoğu “bana bir şey olmaz” düşüncesiyle başlar. Bu ünite o düşüncüyü değiştirmek için var.

Temel kavramlar

- ✓ **İş güvenliği:** İş kazalarını önlemek için güvenli çalışma ortamı oluşturmaya yönelik önlemlerin tamamı.
- ✓ **İşçi (iş) sağlığı:** Çalışanın bedensel, ruhsal ve sosyal sağlığını en üst düzeyde tutmak; işi insana uygun hale getirmek.
- ✓ **Tehlike:** Zarar verme **potansiyeli** olan her şey. Örnek: Kaygan basamak.
- ✓ **Risk:** O tehlikenin zarara dönüşme **ihtimali ve ciddiyeti**.

Tehlike mi, risk mi?

Tehlike

Buzlanmış yol.

Risk

O yolda yazlık lastikle, hızlı gidersem kaza yapma ihtimalim.

Tehlikeyi her zaman ortadan kaldıramazsınız; ama **riski azaltabilirsiniz**: kış lastiği, düşük hız, uzun takip mesafesi.

Tehlike **vardır**, risk **yönetilir**.

İş güvenliğinin amacı: Çalışanı korumak, iş ile insan arasında uyum sağlamak, riskleri yok etmek ya da en aza indirmek, maddi ve manevi kayıpları önlemek ve verimi artırmak.

İş kazası ve meslek hastalığı

- ✓ **İş kazası:** Beklenmeyen, önceden planlanmamış ve zarara yol açan olay.
- ✓ **Meslek hastalığı:** Yapılan işin niteliği ya da çalışma koşulları yüzünden, **tekrarlanan** bir sebeple ortaya çıkan geçici veya kalıcı hastalık.
- ✓ **Ramak kala:** Kazaya dönüşmesine çok az kalan, ama kimseye ve hiçbir şeye zarar vermeden atlatılan olay.

Kaza

Yük düşer, ayağınız ezilir. **Bir anda** olur.

Meslek hastalığı

Yıllarca titreşim ve kötü oturuş, bel fıtığına döner. **Yavaş yavaş** olur.

Sürücü için iş kazası

Kanuna göre şu anlarda yaşanan kaza da **iş kazası** sayılır:

- ✓ İşyerinde bulunduğunuz sırada,
- ✓ İşveren adına yaptığınız iş sırasında; **sefer ve teslimat** dahil,
- ✓ Görevli olarak işyeri dışına gönderildiğinizde,
- ✓ İşverenin sağladığı **servis aracıyla** işe gidip gelirken.

🕒 İşveren, iş kazasını en geç **3 iş günü** içinde Sosyal Güvenlik Kurumuna (SGK) bildirmek zorundadır.

EĞİTMENİNİZ

Yolda yaşadığınız küçük bir kazayı bile işvereninize hemen bildirin. Bildirilmeyen kaza, sonradan haklarınızı korumayı zorlaştırır.

Kazalar neden olur?

Kazaların üç ana nedeni vardır:

Davranış

tehlikeli
davranış

Ortam

tehlikeli
koşullar

Denetim

denetim
eksikliği

Araştırmalar, kazaların **büyük çoğunluğunun insan davranışından** kaynaklandığını gösterir: acele, dikkatsizlik, kuralı "bu seferlik" çiğnemek.

- ✓ **Tehlikeli davranış:** Emniyet kemeri takmamak, yorgun sürmek, telefonla konuşmak.
- ✓ **Tehlikeli koşul:** Bozuk fren, kaygan zemin, kötü aydınlatma.

Kaza piramidi

İş güvenliği araştırmalarına göre **1 ağır kazanın** altında ortalama **29 hafif kaza** ve **300 ramak kala** olay vardır.

1 – 29 – 300. Ağır kazayı önlemenin yolu, ramak kalaları ciddiye almaktır.

EĞİTMENİNİZ

"Az kalsın..." dediğiniz her olay bir uyarıdır. Bunları işvereninizle paylaşın; bir sonraki kazayı önleyebilirsiniz.

Kişisel koruyucu donanım

Yelek

görünür ol

Ayakkabı

çelik burun

Eldiven

yük işinde

Baret

şantiyede

Riski kaynağında yok etmek mümkün değilse son savunma hattı **kişisel koruyucu donanımdır (KKD)**.

- ✓ İşveren, işe uygun KKD'yi **ücretsiz** sağlar.
- ✓ Çalışan, KKD'yi **doğru kullanmak ve korumakla** yükümlüdür.
- ✓ Araç dışında, yolda çalışırken **ışık yansıtan yelek** hayat kurtarır.

Kabinden inerken: 3 nokta teması

3 NOKTA TEMAS

2 el + 1 ayak
ya da
2 ayak + 1 el

Asla atlama!

Sürücü yaralanmalarının önemli bir kısmı yolda değil, **araçtan inip binerken** olur: kayma, düşme, burkulma.

- ✓ Basamaklardan **yüzünüz araca dönük** inin.
- ✓ Her an **üç uzvunuz** araca temas etsin.
- ✓ Kabinden **asla atlamayın**. Basamakları temiz ve kuru tutun.

Kim neyden sorumlu?

İşveren

Riskleri değerlendirir,
önlem alır, eğitim verir,
KKD sağlar, iş kazasını
bildirir.

Çalışan

Eğitime uyar, ekipmanı
doğru kullanır, tehlikeyi
bildirir, kendini ve
başkasını tehlikeye
atmaz.

Araçta sürücünün talimatları:

- ✓ **İlk yardım çantası** ve yangın söndürücüyü **çalışır halde** bulundurur.
- ✓ Trafik ve araç kaynaklı risklere karşı önlem alır.
- ✓ Kendi çözemeyeceği acil durumu hemen **112**'ye ve işverene bildirir.
- ✓ Aracın acil durum talimatlarını uygular.

Çevre: yolun öbür yüzü

Anayasa'nın 56. maddesi: "Herkes, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir."

Atık yağ

lisanslı firmaya

Akü

toplama noktasına

Lastik

geri dönüşüme

Rölanti

boşuna çalıştırma

- ✓ Atık yağ, akü ve eski lastik **çöpe ya da toprağa atılmaz**; lisanslı toplayıcılara verilir.
- ✓ Gereksiz **rölanti** yapılmaz; yakıt, egzoz ve gürültü azalır.
- ✓ Korna ve egzoz gürültüsü sınırlı tutulur. Gürültü **desibel (dB)** ile ölçülür.
- ✓ Parlayıcı, patlayıcı ya da insan sağlığına zararlı maddeler izinsiz araca alınmaz.

Çevre ile ilgili kavramlar

- ✓ **Çevre:** Canlı ve cansız varlıkların birbirini etkilediği ortam.
- ✓ **Çevre kirliliği:** Çevrenin doğal yapısının bozulması ve bunun insanları olumsuz etkilemesi.
- ✓ **Çevre koruma:** Çevrenin bozulmasını önlemek, mevcut bozulmaları gidermek ve çevreyi iyileştirmek için yapılan çalışmalar.
- ✓ **Yaşam kalitesi:** Kişinin, yaşadığı çevrede kendi sağlığını ve hayatını nasıl algıladığı.

EĞİTMENİNİZ

Ekonomik sürüş, çevre korumanın en kolay yoludur. Az yakıt, az egzoz, az gürültü.

Kalite ve müşteri memnuniyeti

- ✓ **Kalite:** Bir hizmetin, beklenen ihtiyacı karşılayabilme özelliklerinin tamamı. Sizin için kalite; **zamanında, sağlam ve güvenli** teslimattır.
- ✓ **Müşteri memnuniyeti:** Müşterinin beklenti ve isteklerinin ne ölçüde karşılandığına dair düşüncesi.

Kaliteli hizmet için sürücü:

- ✓ Hataların nedenini bulur, tekrarlanmasını önler.
- ✓ Yolcunun isteğine göre ısıtma ve havalandırmayı ayarlar.
- ✓ Bilgi ve tecrübesini çalışma arkadaşlarıyla paylaşır.

Çalışmaya devam edin

SRC Dijital Eğitim Kitabı

Diğer derslere devam etmek için dokununuz

SRC Sınav Salonu

Deneme sınavlarına girmek için dokununuz

Yeni Ümit SRC Belgesi

Camlıkahve Meydanı, Mareşal Çakmak, Bağcılar
Cd. No:114 D:1, 34160 Güngören/İstanbul

0 212 641 97 73

WhatsApp: 0 530 957 79 13

Sosyal medya hesaplarımız

facebook.com/yeniumitsrcbelgesi

instagram.com/yeniumitsrcbelgesi

EĞİTMENİNİZ

Bu üniteyi tamamladınız, tebrikler! Sıradaki derse geçebilir ya da sınav salonunda kendinizi deneyebilirsiniz. Başarılar dileriz.